RFL – COHESION. LINKING WORDS AND PHRASES (LEVEL B2)

Lavinia Iunia Vasiu and Antonela Arieşan

"Babeş-Bolyai" University of Cluj-Napoca

Abstract: The Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) has many times been criticized for not offering descriptors detailed enough to be used as such in language testing and assessment. However, it has served as a starting point for the development of language assessment scales and grids and in many cases only intuitive methods have been used. In our study, a corpus-based approach towards spoken cohesion in intermediate Romanian (level B2) is adopted. The paper reports on the findings of an analysis of the usage of connecting words and phrases in a corpus formed of spoken productions of students with different linguistic backgrounds who have just reached level B2 in Romanian. Types of linkers are identified, frequency for each of them is calculated, overuse and underuse of formal and informal markers are investigated and errors of usage and of other types are taken into consideration. Finally, in order to ensure a more accurate and objective assessment, a more detailed description of level B2 regarding cohesion for spoken performance in RFL is provided.

Keywords: level B2, language assessment, learner corpus, spoken performance, cohesion, scale;

1. Introducere

Cadrul european comun de referință pentru limbi (CECR), unul dintre cele mai influente documente privind predarea și evaluarea limbilor străine la nivel european, propune, pentru vorbire, scale pentru cinci competențe lingvistice, astfel: complexitate, acuratețe, fluență, interacțiune și coerență (CECR 2003: 28). În ceea ce privește coerența și coeziunea[1] la nivelul B2, nivel la care accentul cade pe argumentarea eficientă a unui

[1] *Se cuvine aici o precizare. Vorbim despre coerență la nivel macro, la nivelul întregului pasaj (capacitatea textului de a fi un tot unitar), în timp ce coeziunea apare la nivel micro, ea referindu-se la modul în care se*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4042 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:26:19 UTC)

punct de vedere, pe identificarea și explicarea cauzelor și a consecințelor unei probleme, pe discutarea unor soluții și a unor situații ipotetice etc. (CECR 2003: 34), este firesc ca descriptorii privind acest criteriu să conțină referințe la conectori care să introducă/să exprime punctul de vedere și raporturi adversative, concluzive, cauzale, concesive, consecutive etc. Totuși, după cum se poate observa în tabelul de mai jos (Tabel 1), descrierea performanței pe niveluri nu include exemplificări sau descriptori clari privind cantitatea și calitatea mărcilor coezive folosite decât sumar în cazul nivelurilor A1 și A2.

Tabel 1. Scală descriptivă pentru coerența în vorbire în CECR (CECR 2003: 28, s.n.)

Nivel	**Coerență**
C2	Poate construi un **discurs coerent elevat**, completându-l în mod adecvat cu diverse **structuri de organizare**, precum şi cu **un şir variat de cuvinte de legătură şi alţi articulatori.**
C1	Poate să construiască un **text clar, fluid şi bine structurat** dând dovadă că stăpâneşte bine mijloacele lingvistice de structurare şi articulare.
B2	Poate să folosească **un număr limitat de articulatori** pentru a-şi lega frazele într-un **discurs clar şi coerent**, cu toate că într-o intervenţie mai lungă pot apărea şi unele întreruperi.
B1	Poate să unească **un şir de elemente scurte, simple şi variate** într-o serie lineară de puncte care se înlănţuie.
A2	Poate să lege **grupuri de cuvinte** cu **conectori simpli cum ar fi: „şi”, „dar”, „pentru că”.**
A1	Poate să lege **cuvinte sau grupuri de cuvinte** prin **conectori elementarica ”şi” sau „atunci”.**

Este evident că, deși pot servi ca punct de plecare pentru elaborarea unor instrumente de evaluare, descriptorii din CECR au un caracter mult prea general, sunt mult prea vagi pentru a avea o valoare practică, în această formă, în testarea limbilor străine, inclusiv a românei (RLS). În cazul altor limbi, s-au realizat, pornindu-se de la descriptorii

face legătura între enunțuri (prin determinant, pronume, sinonime, conectori etc.) și contribuind la realizarea coerenței.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4042 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:26:19 UTC)

din Cadru, descrieri detaliate, specificându-se trăsăturile lingvistice care definesc fiecare nivel de competență lingvistică, precum și așa-numitele trăsături tranziționale[2]. Uneori, în elaborarea acestor descrieri s-au utilizat în principal metode intuitive[3], alteori descrierile sunt validate empiric prin analiza de corpus al vorbitorilor non-nativi[4]. În ceea ce privește româna ca limbă străină (RLS), s-a realizat, tot prin metode intuitive și luându-se drept bază descrierile consacrate altor limbi (fără însă a se putea compara ca nivel de complexitate cu acestea), o descriere a specificului fiecărui nivel pentru limba română[5]. Aceasta, împreună cu alte documente existente pe RLS[6] au reprezentat punctul de pornire pentru elaborarea materialelor folosite în predarea RLS, dar și a instrumentelor de evauare a RLS. Ne oprim, în acest context, asupra grilei[7] de evaluare a producțiilor orale ale studenților ajunși la nivelul B2 din care reținem, în Tabelul 2, doar acei descriptori care se referă la coeziune și coerență (selectați dintre descriptorii pe criteriul Fluență și coerență[8]).

Tabel 2. Fragmente din grila pe benzi a Departamentului de limbă, cultură și civilizație românească - Descriptori pentru criteriul Fluență și coerență (s.n.)

Punctaj	**Fluență și coerență**
5	Își structurează clar discursul, folosind **frecvent** conectori (**cu toate că, deoarece, aşadar**).
4	Poate produce secvențe de discurs relativ lungi și bine organizate, folosind **frecvent** conectori (**deși, fiindcă, în concluzie**).
3	Produce secvențe de discurs relativ lungi, folosind conectori (**deși, fiindcă, în concluzie**). Discursul nu este întotdeauna atent structurat.
2	Produce sevențe de discurs mai puțin extinse, folosind conectori

[2] *Trăsăturile tranziționale se referă la acele trăsături care descriu schimbările de la un nivel de competență lingvistică la cel imediat următor (B2-C1, de exemplu).*
[3] *A se vedea, în acest sens, Profile Deutsch sau Profilo della lingua italiana (se bazează pe analiza de corpus doar în cazul inventarului lexical).*
[4] *Proiectul English Profile, bazat pe Cambridge Learner Corpus, un corpus în continuă creștere de producții orale și scrise al vorbitorilor non-nativi de limba engleză din toată lumea.*
[5] *Platon, E., Sonea, I., Vasiu, L., Vîlcu, D., 2014, Descrierea minimală a limbii române. A1, A2, B1, B2, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca.*
[6] De exemplu, Moldovan, V., Pop, L., Uricaru, L., 2002, *Nivel prag. Pentru învăţarea limbii române ca limbă străină,* Strasbourg, Consiliul Europei.
[7] *Grila de vorbire, nivel B2, elaborată de membrii Departamentul de limbă, cultură și civilizație românească, Facultatea de Litere, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca.*
[8] *Grila include descriptori pentru patru criterii, punctajul maxim alocat pe criteriu fiind de 5 puncte. Așadar, punctajul maxim pe care îl poate obține un candidat la proba orală este de 20 de puncte.*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4042 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:26:19 UTC)

	(şi, sau, dar, din cauză că, dacă).
1	Abilităţi sub cele descrise în banda 2.
0	Nu se realizează comunicarea.

Se ridică însă problema validităţii acestor materiale, având în vedere că ele nu se bazează pe şi nici nu sunt confirmate de o analiză de corpus al vorbitorilor non-nativi de limba română sau, de altfel, nici de o analiză de corpus al vorbitorilor nativi. În cele ce urmează, vom compara descrierile existente pentru coerenţa şi coeziunea în vorbire cu răspunsurile unor vorbitori nativi de limba română la un exerciţiu simplu referitor la conectori, dar mai ales cu rezultatele obţinute în urma analizei unui corpus format din producţiile orale ale unor studenţi cu limbi materne (Ll) diferite, ajunşi la nivelul B2 de competenţă lingvistică în limba română.

2. Vorbitori nativi

Pentru conturarea unei imagini privind frecvenţa cu care se folosesc anumiţi conectori în vorbire în cazul vorbitorilor nativi instruiţi[9], am aplicat un exerciţiu simplu care conţinea sarcini de trei tipuri: completarea unor fraze cu conectorii potriviţi, reformularea unor enunţuri/fraze folosind conectori şi ordonarea unor conectori în funcţie de frecvenţa cu care sunt folosiţi de subiecţi în vorbire. Experimentul a fost efectuat pe un număr de 46 de subiecţi, cu studii superioare, cu reprezentanţi din toate categoriile de vârstă, plecând de la 19 ani, astfel: 19 ani – 30 de ani (16 subiecţi), 31 de ani – 50 de ani (21 de subiecţi), 51 de ani – 76 de ani (9 subiecţi).

La sarcina întâi, subiecţii au fost rugaţi să spună/să scrie primul conector care le vine în minte cu care să lege câteva enunţuri/fraze. Primul (1a) şi al treilea item (1c) se refereau la exprimarea raportului cauză-efect şi majoritatea celor care au răspuns au ales să completeze cu pentru că (1a – 19 persoane, 1c – 20 de persoane). A doua variantă aleasă de subiecţi pentru exprimarea cauzei a fost deoarece (1a – 6 persoane, 1c – 15 persoane). Al doilea item (1b) viza exprimarea raportului adversativ, iar majoritatea (38 de persoane)

[9] *Nivelul C2 de competenţă lingvistică este adesea echivalat cu acela al unui vorbitor nativ instruit. Am considerat utilă o comparaţie cu modul în care vorbitorii nativi folosesc conectorii pentru a exprima diverse raporturi, având în vedere că în majoritatea descrierilor existente nu se face diferenţa, pe de o parte, între activităţile productive (scrierea, vorbirea) şi cele receptive (ascultarea, citirea) şi, pe de altă parte, în cadrul celor productive, între vorbire şi scriere. De asemenea, la o primă vedere, descrierile privind coerenţa la nivelul B2 conţin exemple de conectori pe care considerăm că până şi un vorbitor nativ instruit (nivel C2) le foloseşte destul de rar (a se vedea, în acest sens, Descrierea minimală a limbii române. A1, A2, B1, B2 – p. 82-84).*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4042 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:26:19 UTC)

au ales conjuncția dar pentru a exprima acest lucru. Itemul al patrulea (1d) cerea exprimarea concesiei, iar 24 de subiecți au optat pentru chiar dacă, în timp ce 17 au utilizat deși. Pentru exprimarea consecinței, cei mai mulți dintre subiecți (25) au folosit deci la itemul al cincilea (1e).

Sarcina a doua presupunea reformularea unor enunțuri/fraze, astfel încât să se exprime în alt fel anumite raporturi. La itemul 2a, care viza exprimarea cauzei, majoritatea au optat din nou pentru folosirea lui pentru că (19) și a lui deoarece (9). Pentru itemul 2b și itemul 2e, referitori la exprimarea concesiei, răspunsurile preferate au fost, din nou, deși (16 – 2b și 14 – 2e) și chiar dacă (10 – 2b și 21 – 2e). În exprimarea scopului (2d), subiecții au utilizat cu predilecție un conector la nivel de enunț: pentru + infinitiv (27), iar pentru exprimarea opiniei (2c), participanții la experiment au folosit cel mai frecvent expresia din punctul meu de vedere (11). În ceea ce privește raportul de cumul vizat de itemul 2f, majoritatea au ales varianta atât…cât și… (25) sau varianta mai simplă cu și (10).

Sarcina a treia vine să confirme, în mare parte, rezultatele obținute din analiza răspunsurilor la exercițiile anterioare. Astfel, pentru exprimarea cauzei (3b), subiecții folosesc cel mai frecvent pentru că (33) și cel mai rar întrucât, pentru a concluziona (3d), aceștia folosesc cel mai des deci (25), iar pentru a exprima concesia (3c), chiar dacă (21) și deși (19). În ceea ce privește raportul de cumul, cei mai mulți subiecți preferă varianta și…,și… (24), iar referitor la exprimarea opiniei, 36 de subiecți au optat pentru cred că.

Expunem mai jos (Tabelul 3) comparativ, rezultatele exercițiului, exemplele din *Descrierea minimală a limbii române* (Platon et al. 2014: 82-84) și exemplele din grila pe benzi elaborată la Departamentul de limbă, cultură și civilizație românească.

Tabel 3. Tabel comparativ. Conectori.

	Vorbitori nativi instruiți	**Descrierea minimală a limbii române, nivel B2**	**Grila pe benzi pentru evaluarea coerenței în vorbire, RLS, nivel B2**
cauză	pentru că, deoarece	din pricina, datorită, mulțumită, grație	deoarece (5p), fiindcă (3/4p), din cauză că (2p)
consecință/ concluzie	deci	ca urmare a…, ca efect al…	așadar (5p), în concluzie (3/4p),

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4042 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:26:19 UTC)

concesie	deşi, chiar dacă	cu tot/toată…, în ciuda, indiferent de, în ciuda faptului că, chiar şi, şi dacă, fără să	cu toate că (5p), deşi (3p)
cumul	şi, şi…,şi…	în afară de, pe deasupra	şi (2p)
opoziţie	dar	în timp ce, în vreme ce, pe când	dar (2p)
***opinia**	cred că	după mine, din punctul meu de vedere	* nu există exemple

Având în vedere faptul că nici măcar vorbitorii nativi instruiți (nivel C2) nu folosesc, în general, conectori complecşi în vorbire, considerăm necesar ca, pe de o parte, să se revizuiască criteriile de evaluare a coerenței și, implicit, exemplele oferite în grila de evaluare a coerenței în vorbire, pentru nivelul B2 (pe baza rezultatelor analizei de corpus al vorbitorilor non-nativi), iar, pe de altă parte, să se regândească Descrierea minimală…, din cel puțin două perspective: descrierea nivelurilor pentru activitățile receptive vs. descrierea nivelurilor pentru activitățile productive și descriptori pentru scriere vs. descriptori pentru vorbire (pe bază de corpus – cu producții orale și scrise, ale vorbitorilor nativi și ale celor non-nativi).

3. Vorbitori de limba română ca limbă străină

Pentru corectarea și completarea cu exemple concrete a descrierii nivelului B2 în ceea ce privește coerența și coeziunea în vorbirea în RLS, am pornit de la clasificările conectorilor realizate în GALR (GALR 2005), GBLR (GBLR 2010), Nivelul prag (Moldovan 2002), Descrierea minimală… (Platon 2014) şi am preluat de acolo acele categorii pe care le-am considerat caracteristice nivelului B2, ținând cont de descrierea generală oferită în CECR: „(…) gradul elementar al acestui nivel este axat pe eficacitatea argumentării: îşi **expune opiniile** şi le susţine în cursul unei discuţii, prezentând **explicaţii** potrivite, **argumente** şi **comentarii**; **exprimăun punct de vedere** asupra unui subiect, prezentând **rând pe rând avantajele şi inconvenientele** unor opţiuni diferite; formulează o argumentare logică; elaborează o argumentare apărând sau înlăturând un anumit punct de vedere; expune o problemă, sugerând clar că partenerul la negocieri trebuie să facă **concesii**; se întreabă asupra **cauzelor**, **consecinţelor**, **situaţiilor ipotetice**, ia parte activă

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4042 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:26:19 UTC)

la o discuţie neoficială într-un context familiar, face comentarii, exprimă clar punctul său de vedere, **evaluează alegerile posibile**, **formulează ipoteze** şi răspunde la ele." (CECR 2003: 33, s.n.)

Prin urmare, în analiza corpusului, accentul a căzut pe următoarele categorii (care, de altfel, au şi fost cele predominante): exprimarea unui punct de vedere, exprimarea cauzei, a opoziției, exemplificarea, exprimarea concesiei, a consecinței, a concluziei, a ipotezelor, a cumulului.

3. 1. Analiza corpusului

Corpusul avut în vedere conține 39.102 cuvinte reprezentând 64 de răspunsuri la proba orală[10] din examenul de RLS, nivel B2, ale studenților din anul pregătitor (Departamentul de limbă, cultură şi civilizație românească, Facultatea de Litere, Universitatea Babeş-Bolyai) din trei sesiuni de examinare diferite (2013, 2014, 2015). Studenții provin din medii şi culturi diferite, având limbi materne diverse (arabă, franceză, spaniolă, coreeană, chineză, rusă, ucraineană, germană etc.) şi vârste cuprinse între 18 şi 34 de ani. Toți studenții luați în calcul au promovat examenul de nivel B2 (şi au primit mai mult de 10 puncte (= jumătate din punctajul maxim) la proba orală), după aproximativ 600 de ore de pregătire. Producțiile lor au fost transcrise respectându-se convențiile de transcriere folosite în alte corpusuri existente (Dascălu Jinga 2006: 203-204) şi corpusul obținut a fost adnotat manual de specialişti în scopul studiului de față (Tabel 4).

Tabel 4. Sistem de adnotare a corpusului. Coerență şi coeziune. B2

Raport	**Cod**	**Explicație**
condiția	(F-COND)	dacă
cauza	(E-CAUZ$_n$)	n = 1 (din cauza), n = 2 (din pricina)
	(F-CAUZ$_n$)	n = 1 (pentru că), n = 2 (că), n = 3 (fiindcă), n = 4 (deoarece), n = 5 (din cauză că)
	(D-CAUZ$_n$)	n = 1 (Din cauza aceasta/Din

[10] *Proba orală a examenului de RLS, nivel B2, este alcătuită din trei sarcini: o discuție scurtă cu examinatorul, pe teme generale, un monolog pe baza unor imagini, un dialog spontan pe o temă dată între doi candidați.*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4042 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:26:19 UTC)

		această cauză), n = 2 (De aceea/De-aia)
concesia	(E-CONC)	în ciuda
	(F-CONC$_n$)	n = 1 (cu toate că), n = 2 (chiar dacă)
	(D-CONC)	Totuşi
opoziția	(F-OPOZ$_n$)	n = 1 (dar), n = 2 (ci), n = 3 (iar)
disjuncția	(F-DISJ)	sau
concluzia	(F-CONCL$_n$)	n = 1 (deci), n = 2 (așa că)
	(D-CONCL$_n$)	n = 1 (Deci), n = 2 (Atunci)
cumulul	(E-CUM$_n$)	n = 1 (nu numai…, dar și…), n = 2 (atât…, cât și…)
	(F-CUM$_n$)	n = 1 (nu numai…, dar și…), n = 2 (atât…, cât și…)
	(D-CUM$_n$)	n = 1 (În plus), n= 2 (De asemenea)
exemplificarea	(D-EX)	De exemplu
opinia	(OP$_n$)	n = 1 (Cred că/ Cred), n = 2 (În opinia mea), n = 3 (Din punctul meu de vedere), n = 4 (Consider că), n = 5 (Mi se pare că), n = 6 (După părerea mea), n = 7 (Așa cred/Asta e părerea mea)
E = la nivel de enunț; F = la nivel de frază; D = la nivel de discurs;		

După identificarea și marcarea conectorilor, au fost urmărite greșelile în ceea ce privește pronunția, forma și contextele de utilizare. Dacă a fost cazul, s-a mai adăugat câte un indicator la notații: -PG (pronunție greșită), -FG (formă greșită) sau -UI (utilizare inadecvată). S-au identificat raporturile pe care le exprimă cel mai des studenții aflați la acest nivel de competeță lingvistică și s-a calculat, de asemenea, frecvența cu care sunt folosiți diferiți conectori pentru exprimarea acestor raporturi.

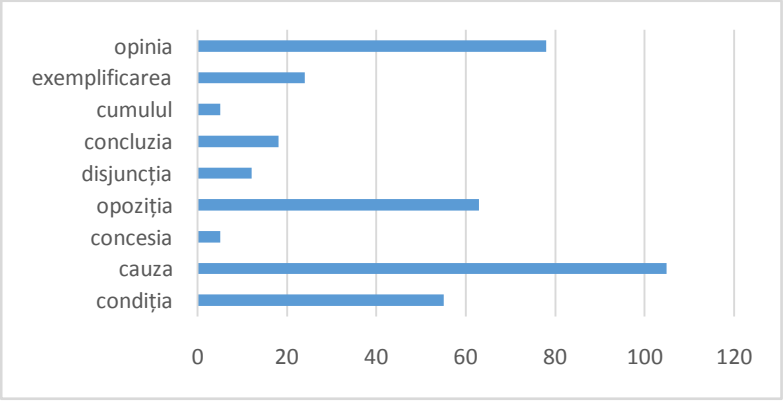
Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4042 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:26:19 UTC)

3. 2. Rezultate

Fiecare producție, cu o lungime medie de 610 cuvinte, conține între 3 și 14 tipuri de conectori care sunt utilizați de 6 până la 76 de ori. În medie, fiecare student utilizează aproximativ 7 tipuri de conectori de 21 de ori. Considerăm așadar adecvat un descriptor precum „Folosește frecvent conectori diverși", atâta vreme însă cât se ține cont de faptul că raporturile exprimate nu sunt atât de diverse, ele limitându-se la câteva dintre cele din lista de mai sus (Tabelul 4). Spunem câteva, întrucât analiza relevă faptul că multe dintre relațiile și funcțiile menționate în Tabelul 4 apar la un număr mic de studenți (concesia – 5 studenți, cumulul – 5 studenți, disjuncția – 12 studenți, concluzia – 18 studenți), acestea neputând fi considerate caracteristice nivelului din punctul de vedere al realizării coerenței în vorbire. S-a constatat, așadar, că, în majoritatea producțiilor se întâlnesc conectori de cauză (pentru că – 59 de studenți), de condiție (dacă – 55 de studenți) și de opoziție (dar – 59 de studenți). De asemenea, cei mai mulți dintre candidați folosesc destul de frecvent formule pentru introducerea și exprimarea opiniei (cred că – 49 de studenți) sau pentru exemplificare (de exemplu – 24 de studenți). Considerăm că acești conectori, apărând în majoritatea producțiilor analizate, trebuie luați în considerare în formularea descriptorilor pe nivelul B2 (Fig. 1).

Fig. 1. Frecvența raporturilor exprimate

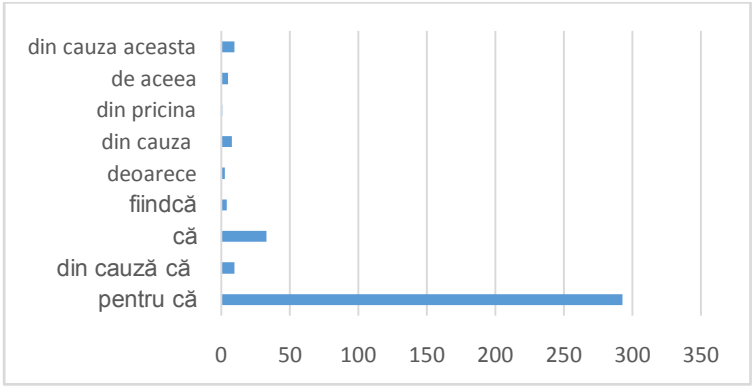
Cauza. În cazul a 45 dintre studenți raporturile predominante sunt cele de cauză, ceea ce e, considerăm, firesc, având în vedere specificul nivelului: argumentarea. Totuși, nu se poate spune că se folosesc conectori variați în acest sens, majoritatea preferând să

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4042 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:26:19 UTC)

exprime această relație la nivel de frază prin locuțiunea conjuncțională pentru că (59 de studenți, 293 de utilizări) – Fig. 2.

Fig. 2. Exprimarea cauzei

Se observă că prea puțini vorbitori folosesc alte variante de exprimare a relației cauză-efect pentru a putea considera că aceste variante ar trebui incluse în descriptorii pe nivel în ceea ce privește criteriul coerenței. În pus, atunci când se folosesc alți conectori, mai complecși, se înregistrează adesea erori. Astfel, din 8 utilizări ale lui din cauza, 7 sunt greșite (locuțiunea apare redundant, în combinație cu alți conectori sau nu e urmată de genitiv). La fel, 5 cazuri dintre cele 10 în care se folosește locuțiunea conjuncțională din cauză că reprezintă exemple de utilizări greșite (erori de formă – fără conjuncția că sau erori de context – urmat de genitiv).

Opoziția. Al doilea raport predominant în producțiile analizate este acela de opoziție, marcat, în 93% din cazuri, prin conjuncția adversativă dar (59 de studenți – 321 de realizări). De remarcat aici ar fi faptul că, de multe ori, mai ales în dialog, studenții își încep enunțurile/frazele cu acest conector fără a introduce neapărat o idee în opoziție cu cea enunțată anterior, folosind conjuncția drept marcator conversațional. Mai apar și conjuncțiile adversative de corectare și substituire (ci) și de contrast tematic (iar), însă la un număr nesemnificativ de studenți (4).

Condiția. Acest raport este și el destul de des întâlnit (55 de studenți – 151 de utilizări), el fiind marcat exclusiv prin conjuncția dacă.

Concluzia. La o primă vedere – 18 studenți/36 de utilizări, s-ar putea spune că sensul concluziv este redat într-un număr semnificativ de enunțuri, însă, la o analiză a contextelor de utilizare a conjuncției deci, se constată că, de multe ori, aceasta nu

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4042 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:26:19 UTC)

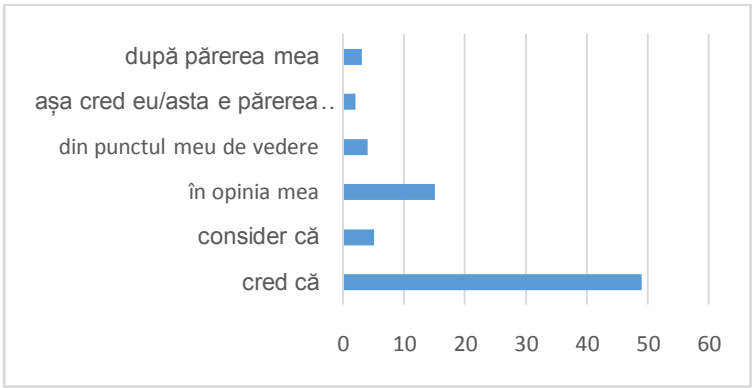
introduce o concluzie, ci apare la început de enunț/frază, ca marcator discursiv sau ca modalitate de umplere a pauzelor.

Concesia. Foarte slab reprezentată în producțiile analizate (5 studenți – 6 utilizări), concesia este introdusă la nivelul frazei prin chiar dacă sau cu toate că, iar la nivelul discursului, prin Totuși. Având în vedere numărul mic de ocurențe, nu considerăm conectorii specifici acestui raport ca fiind caracteristici vorbirii la nivelul B2 – de cele mai multe ori, studenții apelează la conjuncția adversativă dar chiar și atunci când vor să redea sesnul concesiv.

Sensul cumulativ. Acesta apare exprimat foarte rar (5 studenți – 9 contexte), la toate nivelurile (enunț, frază, discurs): nu numai…, dar și…, atât…, cât și…, De asemenea, În plus.

Opinia. 49 dintre studenți utilizează formule care introduc un punct de vedere (257 de utilizări), astfel:

Fig. 3. Exprimarea opiniei

Curios este că, de multe ori, studenții nu par a fi neapărat conștienți de rolul acestor formule și le folosesc și pentru umplerea pauzelor și pentru câștigarea de timp în vederea formulării enunțurilor, dovadă în acest sens stând mai ales situațiiile (nu puține la număr) în care se combină două sau chiar trei formule: „în opinia mea, cred că…” sau „din punctul meu de vedere, în opinia mea, cred că….”.

Exemplificarea. În fine, în ceea ce privește exempificarea, aceasta apare de 52 de ori în producțiile analizate, la 24 de studenți. Singura formulă prin care se introduc exemplele este De exemplu. La fel ca în cazul exprimării opiniei, o analiză a contextelor de utilizare relevă faptul că această formulă e folosită adesea redundant sau în contexte care nu o cer, numărul real de exemplificări realizate fiind mult mai mic.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4042 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:26:19 UTC)

3. 3. Comentarii și recomandări

Din cele de mai sus se pot extrage câteva trăsături specifice nivelului B2 cu privire la coerența și coeziunea în vorbire. Astfel:

- se folosesc **frecvent conectori** pentru a exprima **cauza, opoziția, condiția**, consecința/concluzia (mai rar), pentru a introduce un **punct de vedere** sau pentru a **exemplifica**.
- se exprimă adesea **cauza**, de cele mai multe ori prin locuțiunea conjuncțională **pentru că**; folosirea **conectorilor** mai **complecși** în acest sens este **rară** și poate crea **dificultăți** – atunci când sunt folosiți, se produc frecvent erori de formă sau privind contextul de utilizare.
- raporturile de **opoziție** și de **condiție** sunt **frecvente**, dar se exprimă prin **conectori simpli (dar, dacă)**; în multe cazuri, dar are doar valoare de marcator conversațional.
- formulele fixe de introducere a **opiniei** apar **frecvent**, cea mai folosită fiind **cred că**; uneori, aceste formule sunt folosite nu pentru a exprima un punct de vedere neapărat, ci pentru a umple pauzele și pentru a crea **impresia de fluență**.
- pentru introducerea **exemplelor**, se utilizează **adeseade exemplu**, însă, în multe dintre cazuri, formula se folosește și în contexte care nu o cer, fiind, din nou, vorba de o modalitate de a crea impresia de fluență în vorbire.
- se folosește **uneori deci**, atât cu valoare **concluzivă** sau **consecutivă**, cât și cu valoare de **marcator discursiv**.

Cu siguranță, analize suplimentare se pot efectua (numărul de conectori raportat la numărul frazelor dintr-o producție, influența L1 în alegerea unui anumit tip de raport sau de conectori, alte mijloace de realizare a coeziunii și a coerenței specifice nivelului B2 etc.), corpusul poate fi mărit etc., însă considerăm că trăsăturile menționate mai sus, obținute în urma acestui simplu studiu, completează semnificativ descrierea cu caracter general din CECR (CECR 2003: 28) „Poate să folosească un număr limitat de articulatori pentru a-şi lega frazele într-un discurs clar şi coerent, cu toate că într-o intervenţie mai lungă pot apărea şi unele întreruperi.” și pot servi drept punct de plecare în elaborarea

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4042 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:26:19 UTC)

descriptorilor din grilele folosite în evaluarea vorbirii sau în orice alt fel de descrieri ale limbii române pe niveluri.

4. Concluzii

De cele mai multe ori, în notarea și evaluarea producțiilor orale în RLS, evaluatorii se bazează pe intuiție, experiență, pregătirea din cadrul atelierelor de familiarizare și standardizare sau, în cele mai fericite situații, pe grile cu descriptori pentru diverse criterii. Am constatat că grilele existente sunt ori prea generale pentru a avea cu adevărat o valoare practică (CECR), ori elaborate cu ajutorul metodelor intuitive sau pe baza unor documente descriptive create astfel (grila pe benzi a Departamentului). Este posibil ca descriptorii formulați prin aceste metode să corespundă realității, însă considerăm că ei trebuie cel puțin validați empiric. În studiul de față ne-am oprit asupra conectorilor ca mijloace de realizare a coeziunii și a coerenței la nivelul B2 de competență lingvistică. Am avut ca punct de plecare CECR, Descrierea minimală... și grila pe benzi a Departamentului. Rezultatele unui exercițiu aplicat unor vorbitori nativi instruiți, precum și ale analizei efectuate pe un corpus relativ mic de producții orale – date considerate a reflecta într-o măsură semnificativă realitatea lingvistică, au fost comparate cu descrierile din documentele existente, identificându-se destul de multe lipsuri (CECR) și inconcordanțe (Descrierea minimală..., grila pe benzi). Totuși, în ceea ce privește o comparație între cele două surse de date referitoare la realitatea lingvistică, rezultatele dintr-o direcție nu fac decît să confirme rezultatele obținute din cealaltă direcție (de exemplu, atât vorbitorii nativi, cât și cei de RLS folosesc cu predilecție pentru că pentru exprimarea cauzei, deci pentru exprimarea concluziei, cred că pentru introducerea opiniei etc.). Analiza corpusului ne-a oferit posibilitatea de a extrage câteva caracteristici criteriale/trăsături specifice nivelului B2, trăsături care pot fi folosite în elaborarea unor descrieri mai detaliate a limbii române, pe activități lingvistice, competențe și niveluri și, mai ales, în elaborarea grilelor de evaluare a coerenței la nivelul B2. Sigur, conectorii (elementele pe care se centrează studiul nostru) reprezintă doar un mijloc de realizare a coeziunii și a coerenței, iar acestea la rândul lor reprezintă doar un criteriu printre altele pe baza cărora ar trebui evaluate producțiile orale. Considerăm binevenite astfel de studii, pe bază de corpus[11], care să ajute la identificarea trăsăturilor specifice unui nivel și în ceea ce privește alte criterii de

[11] *Pentru o detaliere a avantajelor utilizării corpusului în predarea și evaluarea RLS, a se vedea articolul On the Necessity of a Learner Corpus – Romanian as a Foreign Language (RFL) (Arieșan, Vasiu) din prezentul volum.*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4042 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:26:19 UTC)

evaluare (complexitate, acurateţe, interacţiune etc.). S-ar putea asigura, în felul acesta, în primul rând, o evaluare mai exactă, mai obiectivă şi mai fiabilă.

Referinţe bibliografice

- *Cadrul european comun de referinţă pentru limbi. Învăţare. Predare. Evaluare*, 2003, Diviziunea Politici lingvistice Strasbourg, traducere coordonată şi revizuită de George Moldovanu, Tipografia Centrală, Chişinău. http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/source/cefr_moldave.pdf
- *Council of Europe, 2001, Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*, Cambridge University Press, Cambridge http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Framework_EN.pdf
- Callies, M., Gotz S., 2015, *Learner Corpora in Language Testing ad Assessment*, in SCL, volume 70, John Benjamins B. V.
- Dascălu Jinga, L., 2006, *Pauzele şi întreruperile în conversaţia românească actuală*, Bucureşti, Editura Academiei Române.
- Ellis, R., Barkhuizen, G., 2005, *Analysing Learner Language*, Oxford University Press.
- *English Profile, 2011, English Profile. Introducing the CEF for English, Version 1.1*. http://www.englishprofile.org/images/pdf/theenglish profilebooklet.pdf.
- *GALR*, vol. I, vol. II, 2005, Bucureşti, Editura Academiei Române.
- Hawkins, J. A., Filipovic, L., 2012, *Criterial features in L2 English. Specifying the Reference Levels of the Common European Framework in English Profile Studies* (series editors: Michael Milanovic and Nick Saville), Cambridge University Press.
- Kennedy, G., 1998, *An Introduction to Corpus Linguistics*, Addison Wesley Longman Ltd.
- Luoma, S., 2004, *Assessing Speaking*, Cambridge University Press.
- Pană Dindelegan, G. (coord.), 2010, *Gramatica de bază a limbii române* (GBLR), Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic Gold.
- Platon, E., Sonea, I., Vasiu, L., Vîlcu, D., *Descrierea minimală a limbii române*. A1, A2, B1, B2, 2014, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărţii de Ştiinţă.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4042 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:26:19 UTC)

- Moldovan, V., Pop, L., Uricaru, L., 2002, *Nivel prag. Pentru învăţarea limbii române ca limbă străină*, Strasbourg, Consiliul Europei.
- Platon, E., 2009, *Repere pentru delimitarea nivelurilor de competenţă lingvistică în RLS*, în vol. *Limba română – abordări tradiţionale şi moderne*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, p. 499-507.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4042 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:26:19 UTC)